

паль Тодорова. Цѣлиятъ родъ обичалъ и галилъ малкия Стоянчо, когото всички наричали съвсемъ по детински — *Цончо*. Детето било едро, лично и здраво, затова привличало погледитѣ на всички. Родителитѣ му, като богати и първенци, гледали да го задоволятъ въ всичко.

Презъ 1816 година родителитѣ сторили намѣрение да отидатъ на поклонение въ Божи гробъ (Йерусалимъ). Малкиятъ четиригодишенъ Цончо се примолилъ, та билъ заведенъ и той на Божи гробъ. Пжтътъ билъ мжченъ и дълъгъ, но детето можало да издържи.

Къмъ 8-та си година (1820) Цончо билъ даденъ на училището да учи църковно четмо, писмо и пѣне. Момчето било паметливо, гласовито и напреднало въ църковната наука и църковния редъ. Макаръ и богатски синъ, той не се гордѣлъ, не се ленилъ, а прилежно изучавалъ всичко, що му се преподавало.

Понеже родителитѣ на Стояна били търговци, тѣ пожелали да дадатъ на сина си и по-горна наука, но по гръцки и турски езикъ. Затова Стоянъ билъ изпратенъ на учение въ с. Арбанаси до Търново, гдето имало търговско училище на гръцки и турски езици.

На 1825 г. Стоянъ завършилъ арбанашкото гръцко училище, премѣстилъ се въ Търново, гдето ималъ познати и бащини си приятели търговци, та станалъ занаятчия. Четири години той училъ занаятъ и завършилъ при търговецъ годинитѣ на чиракъ и калфа — копринарь.

Отъ Търново Стоянъ се завърналъ въ Елена и две години помагалъ на баща си въ търговията. Баща му одобрилъ работата на сина си по събиране и разпродаване на пашкули и копринени издѣлия. Тукъ Стоянъ, покрай работата си, се запозналъ съ настоятеля на Хилендарския манастиръ, монаха Арсений, който билъ изповѣдникъ на еленчани и на колибаритѣ; Арсений канѣлъ заможнитѣ християни да ходятъ на поклонение въ Хилендарския и други светогорски манастири. Този калу-